TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gegužės 18 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Intelektinė nuosavybė — Reglamentas (EB) Nr. 207/2009 — Europos Sąjungos prekių ženklas — 97 straipsnio 1 dalis — Tarptautinė jurisdikcija — Ieškinys dėl teisių pažeidimo trečiojoje šalyje įsisteigusiai bendrovei — Žemesnės grandies dukterinė bendrovė, įsteigta valstybės narės, kurioje kreipiamasi į teismą, teritorijoje — Sąvoka „įmonės padalinys““

Byloje C-617/15

dėl 2015 m. lapkričio 16 d. *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo aukštesnysis apygardos teismas) nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. lapkričio 23 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Hummel Holding A/S

prieš

Nike Inc.,

Nike Retail BV

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas M. Ilešič (pranešėjas), teisėjai A. Prechal, A. Rosas, C. Toader ir E. Jarašiūnas,

generalinis advokatas E. Tanchev,

posėdžio sekretorius M. Aleksejev, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. spalio 6 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Hummel Holding A/S*, atstovaujamos advokato T. Bösling,

— *Nike Retail BV* ir *Nike Inc.*, atstovaujamų advokatų B. Führmeyer ir F. Klein,

— Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* A. Collabolletta,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J. Samnadda, T. Scharf ir M. Wilderspin,

* Proceso kalba: vokiečių

susipažinęs su 2017 m. sausio 12 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 78, 2009, p. 1) 97 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Hummel Holding A/S* ginčą su *Nike Inc.* ir jos dukterine bendrove *Nike Retail BV* dėl pastarųjų tariamai padaryto tarptautinio „Hummel Holding“ prekių ženklo, kuris galioja Europos Sąjungoje, pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Reglamentas (EB) Nr. 44/2001

3 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42, ir klaidų ištaisymas OL L 290, 2014, p. 11) 11–13 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(11) Jurisdikcijos taisyklės turi būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai priklauso nuo atsakovo gyvenamosios vietos, ir šiuo pagrindu jurisdikcija turi būti visada prieinama, išskyrus keletą aiškiai nustatytų situacijų, kuriuose bylinėjimosi objektas arba šalių autonomija pateisinama kaip kitokia susijusi aplinkybė. <…>

(12) Jurisdikcija turėtų būti nustatoma ne tik pagal atsakovo gyvenamąją vietą, bet ir pagal kitą alternatyvų jurisdikcijos pagrindą, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą.

(13) Kalbant apie draudimo, vartotojų ir darbo sutartis, silpnesniąją šalį turėtų ginti palankesnės tokios šalies interesams jurisdikcijos taisyklės nei bendrosios taisyklės.“

4 Šio reglamento 2 straipsnio 1 dalyje išdėstyta:

„Pagal šį reglamentą valstybėje narėje nuolat gyvenantiems asmenims, neatsižvelgiant į jų pilietybę, bylos turi būti keliamos tos valstybės narės teismuose.“

5 Minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Jeigu atsakovo nuolatinė gyvenamoji vieta yra ne valstybėje narėje, kiekvienos valstybės narės teismų jurisdikciją pagal 22 ir 23 straipsnius nustato tos valstybės narės teisė.“

Reglamentas Nr. 207/2009

6 Reglamentas Nr. 207/2009 buvo iš dalies pakeistas 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/2424 (OL L 341, 2015, p. 21), kuris įsigaliojo 2016 m. kovo 23 d. Vis dėlto, atsižvelgiant į faktinių aplinkybių pagrindinėje byloje susiklostymo datą, šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą nagrinėjamas atsižvelgiant į tą Reglamento Nr. 207/2009 redakciją, kuri galiojo iki šio dalinio pakeitimo.

7 Reglamento Nr. 207/2009 15 ir 17 konstatuojamosiose dalyse nurodyta:

„(15) Norėdamos sustiprinti [Europos Sąjungos] prekių ženklų apsaugą, valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinę sistemą, turėtų nustatyti kuo mažiau nacionalinių pirmosios ir antrosios instancijos teismų, kompetentingų spręsti [Europos Sąjungos] prekių ženklų pažeidimo ir jų galiojimo klausimus.

(16) Sprendimai [Europos Sąjungos] prekių ženklų pažeidimo ir galiojimo klausimais turi galioti ir aprėpti visą [Europos Sąjungos] teritoriją, nes tai yra vienintelis būdas išvengti vienas kitam prieštaraujančių teismų bei [Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (EUIPO)] sprendimų ir pasiekti, kad nebūtų pakenkta vieningam [Europos Sąjungos] prekių ženklų pobūdžiui. Visiems su [Europos Sąjungos] prekių ženklais susijusiems ieškiniams turėtų būti taikomos [Reglamento Nr. 44/2001] nuostatos, išskyrus atvejus, kai šis reglamentas nuo jų nukrypsta.

(17) Teismo procesuose dėl tų pačių faktų ir dalyvaujant toms pačioms šalims, pradėtuose [Europos Sąjungos] prekių ženklo ir lygiagrečiai egzistuojančių nacionalinių prekių ženklų pagrindu, reikia vengti prieštaringų sprendimų. Tuo tikslu, kai ieškiniai pateikiami toje pačioje valstybėje narėje, to siekiama pagal nacionalines procesines taisykles, kurioms šis reglamentas nėra taikomas, o kai ieškiniai pateikiami skirtingose valstybėse narėse, tiktų pagal *lis pendens* ir susijusių ieškinių sprendimo [Reglamente Nr. 44/2001] nurodytas taisykles sukurtos nuostatos.“

8 Šio reglamento 94 straipsnis „Reglamento [Nr. 44/2001] taikymas“ yra jo X antraštinėje dalyje, kurioje nustatytos su Europos Sąjungos prekių ženklais susijusių teisinių ginčų teismingumo ir proceso taisyklės. Šiame straipsnyje nurodyta:

„1. Jeigu šiame reglamente nenurodyta kitaip, byloms dėl [Europos Sąjungos] prekių ženklų ir dėl paraiškų [Europos Sąjungos] prekių ženklams, taip pat [Europos Sąjungos] prekių ženklais ir nacionaliniais prekių ženklais grindžiamoms tuo pat metu ar vėlesniu laiku keliamoms byloms taikomas Reglamentas [Nr. 44/2001].

2. Bylų, susijusių su 96 straipsnyje nurodytais ieškiniais ir pretenzijomis, atveju:

a) netaikomi Reglamento [Nr. 44/2001] 2, 4 straipsniai, 5 straipsnio 1, 3, 4 bei 5 punktai ir 31 straipsnis;

b) Reglamento [Nr. 44/2001] 23 ir 24 straipsniai taikomi atsižvelgiant į šio reglamento 97 straipsnio 4 dalyje nurodytus apribojimus;

c) Reglamento [Nr. 44/2001] II skyriaus nuostatos, taikomos valstybėse narėse gyvenantiems asmenims, taikomos ir tokiems asmenims, kurie negyvena nė vienoje iš valstybių narių, tačiau yra įsisteigę joje.“

9 Minėto reglamento 95 straipsnio „[Europos Sąjungos] prekių ženklų teismai“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės šiame reglamente jiems numatytoms funkcijoms vykdyti paskiria kaip galima mažiau jų teritorijoje esančių pirmosios ir antrosios instancijų nacionalinių bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų (toliau – [Europos Sąjungos] prekių ženklų teismai).“

10 To paties reglamento 96 straipsnyje „Teismingumas teisių pažeidimo ir galiojimo atvejais“ nustatyta:

„Išskirtinai [Europos Sąjungos] prekių ženklų teismams teismingos:

a) visos teisių pažeidimo bylos ir, jeigu tai leidžia nacionaliniai įstatymai, gresiančio teisių į [Europos Sąjungos] prekių ženklus pažeidimo bylos;

<…>“

11 Reglamento Nr. 207/2009 „Tarptautinis teismingumas“ 97 straipsnyje numatyta:

„1. Jeigu kitaip nenurodyta šiame reglamente, o taip pat ir bet kurioje pagal 94 straipsnį taikomo Reglamento [Nr. 44/2001] nuostatoje, 96 straipsnyje nurodytos bylos ir pretenzijos keliamos tos valstybės narės, kurioje gyvena atsakovas, teismuose arba, jeigu jis negyvena nė vienoje valstybėje narėje, tos valstybės, kurioje jis yra įsisteigęs, teismuose.

2. Jeigu atsakovas negyvena ir nėra įsisteigęs jokioje valstybėje narėje, tokios bylos keliamos valstybės narės, kurioje gyvena ieškovas, teismuose arba, jeigu jis negyvena nė vienoje valstybėje narėje, tos valstybės, kurioje jis įsisteigęs, teismuose.

3. Jeigu nei atsakovas, nei ieškovas neturi tokios gyvenamosios vietos ar nėra taip įsisteigęs, tokios bylos nagrinėjamos valstybės narės, kurioje yra [EUIPO] būstinė, teismuose.

<…>

5. 96 straipsnyje nurodytos bylos ir ieškiniai, išskyrus bylas dėl pripažinimo, kad [Europos Sąjungos] prekių ženklo teisių pažeidimo nebuvo, taip pat gali būti keliamos tos valstybės narės, kurioje įvyko ar grėsė įvykti teisių pažeidimas arba kurioje 9 straipsnio 3 dalies antrame sakinyje numatyta prasme buvo atlikti veiksmai, teismuose.“

12 Šio reglamento 98 straipsnio „Galiojimo apimtis“ 1 dalyje nustatyta:

„[Europos Sąjungos] prekių ženklų teismams, kurių teismingumas grindžiamas 97 straipsnio 1–4 dalių reikalavimais, yra teisming[i]:

a) bet kurioje valstybėje narėje atlikti ar grėsę būti atlikti teisių pažeidimai,

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

13 *Hummel Holding* yra Danijoje įsteigta sporto prekių, drabužių sportui ir poilsiui, taip pat avalynės sportui ir poilsiui gamintoja. Jai priklauso tarptautinis vaizdinis prekių ženklas Nr. 943057, kuris Sąjungoje galioja 25 klasės prekėms, kaip tai suprantama pagal klasifikacijos sistemą, nustatytą peržiūrėta ir iš dalies pakeista 1957 m. birželio 15 d. Nicos sutartimi dėl tarptautinės prekių ir paslaugų ženklų registravimo klasifikacijos, ir atitinka tokį aprašymą: „Drabužiai, avalynė, galvos apdangalai“.

14 *Nike*, kurios buveinė yra Jungtinėse Valstijose, yra pagrindinė *Nike Group* patronuojančioji bendrovė, vykdanti prekybą sporto prekėmis visame pasaulyje. *Nike Retail*, įsteigta Nyderlanduose, taip pat priklauso šiai grupei. Pastaroji eksploatuoja interneto svetainę, kurioje reklamuojamos ir siūlomos pirkti, pirmiausia, Vokietijoje, *Nike* prekės. Be prekybos šioje interneto svetainėje, Vokietijoje *Nike* prekės parduodamos per nepriklausomus prekybininkus, kurie šias prekes užsako iš *Nike Retail*. *Nike* įmonių grupės dukterinės bendrovės neužsiima didmenine ar mažmenine prekyba Vokietijoje.

15 *Nike Deutschland GmbH*, kurios buveinė yra Frankfurte prie Maino (Vokietija) ir kuri nėra pagrindinės bylos šalis, *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo aukštesnysis apygardos teismas) manymu, yra *Nike Retail* dukterinė bendrovė. *Nike Deutschland* neturi savo interneto svetainės ir neplatina prekių galutiniams vartotojams arba tarpininkams. Vis dėlto ji derasi dėl tarpininkų ir *Nike Retail* sutarčių, taip pat šiai bendrovei teikia pagalbą dėl reklamos ir sutarčių vykdymo. *Nike Deutschland* taip pat galutiniams vartotojams užtikrina garantinį aptarnavimą.

16 *Hummel Holding* mano, kad tam tikri *Nike* produktai, pirmiausia krepšinio kelnaitės, pažymėti šio sprendimo 13 punkte nurodytu suklastotu prekių ženklu, ir teigia, kad daugiausia klastojama Vokietijoje. Ji *Nike* ir *Nike Retail* pareiškė ieškinį *Landgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo apygardos teismas); tas teismas save pripažino turinčiu jurisdikciją, nes *Nike Deutschland* yra *Nike* padalinys, ir atmetė ieškinį dėl esmės. *Hummel Holding* apskundė šį sprendimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui.

17 *Hummel Holding* prašo, kad atsakovėms būtų uždrausta šias prekes importuoti ir eksportuoti, vykdyti jų reklamą, siūlyti jas parduoti, pateikti rinkai ar leisti jas pateikti rinkai, kiek tai susiję su *Nike*, Sąjungoje (subsidiariai – Vokietijos Federacinėje Respublikoje), o kiek tai susiję su *Nike Retail* – Vokietijos Federacinės Respublikos teritorijoje.

18 *Nike* ir *Nike Retail* ginčija tarptautinę Vokietijos teismų jurisdikciją.

19 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, kad Vokietijos teismų tarptautinė jurisdikcija nagrinėti ieškinį, susijusį su visa Sąjunga, pareikštą *Nike* grupės bendrovėms, gali kilti tik iš Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalies. Vis dėlto jis mano, kad sąvoka „yra įsisteigęs [įmonės padalinys]“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, kiek ji susijusi su savarankiškomis ir žemesnės grandies dukterinėmis bendrovėmis, aiškinama prieštaringai ir ji nebuvo pakankamai išaiškinta Teisingumo Teismo.

20 Šiomis aplinkybėmis *Oberlandesgericht Düsseldorf* (Diuseldorfo aukštesnysis apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Kokiomis aplinkybėmis teisiškai savarankiška žemesnės grandies dukterinė bendrovė, kurią Sąjungos valstybėje narėje įsteigė įmonė, neturinti Sąjungoje buveinės, turi būti laikoma šios įmonės „padaliniu“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 207/2009] 97 straipsnio 1 dalį?“

Dėl prejudicinio klausimo

21 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad teisiškai savarankiška bendrovė, kuri įsteigta Sąjungos valstybėje narėje ir kuri yra patronuojančiosios organizacijos, neturinčios buveinės Sąjungoje, žemesnės grandies dukterinė bendrovė, pagal šią nuostatą laikytina šios patronuojančiosios organizacijos „padaliniu“.

22 Primintina, kad pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją iš vienodo Sąjungos teisės taikymo ir lygybės principo reikalavimų matyti, kad kai Sąjungos teisės nuostatoje nėra jokios aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, kad būtų galima nustatyti šios nuostatos prasmę ir apimtį, tokia

nuostata visoje Sąjungoje paprastai turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai, atsižvelgiant ne tik į jos tekstą, bet ir į jos kontekstą ir teisės aktu, kurios dalis ji yra, siekiamus tikslus (šiuo klausimu žr. 1984 m. sausio 18 d. Sprendimo *Ekro*, 327/82, EU:C:1984:11, 11 punktą; 2014 m. rugsėjo 3 d. *Deckmyn ir Vrijheidsfonds*, C-201/13, EU:C:2014:2132, 14 punktą ir 2015 m. liepos 16 d. Sprendimo *Abcur*, C-544/13 ir C-545/13, EU:C:2015:481, 45 punktą).

23 Taip yra sąvokos „yra įsisteigęs [įmonės padalinys]“ pagal Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalį atveju, kadangi ši sąvoka neapibrėžta minėtame reglamente ir joje nėra jokios nuorodos į nacionalinę teisę, siekiant apibrėžti jos prasmę.

24 Pirmiausia pažymėtina, kad Reglamente Nr. 207/2009 numatyta, kad jeigu jame nenurodyta kitaip, byloms dėl Europos Sąjungos prekių ženklų ir dėl šių prekių ženklų paraiškų taikomas Reglamentas Nr. 44/2001, – tai aiškiai matyti iš Reglamento Nr. 207/2009 16 konstatuojamosios dalies ir jo 94 straipsnio bei 97 straipsnio 1 dalies.

25 Šiuo klausimu, nors tam tikrose Reglamento Nr. 44/2001 nuostatose, kaip antai jo 5 straipsnio 5 dalyje ir 18 straipsnio 2 dalyje, taip pat nurodoma sąvoka „įmonės padalinys“, todėl negalima atmesti, kad aiškinimai, išplaukiantys iš su šiomis dviem sąvokomis susijusios Teisingumo Teismo jurisprudencijos, iš dalies gali būti svarbūs aiškinant sąvoką „yra įsisteigęs [įmonės padalinys]“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 207/2009, negalima teigti, kad minėta sąvoka būtinai turi turėti tokią pačią reikšmę, kokia ji vartojama viename iš šių reglamentų ar juose abiejuose.

26 Iš tiesų, nepaisant principo, kad ieškiniams dėl Europos Sąjungos prekių ženklo taikomas Reglamentas Nr. 44/2001, tam tikros šio reglamento nuostatos, įtvirtintos jo 4 straipsnyje ir 5 straipsnio 1 dalyje, pagal Reglamento Nr. 207/2009 94 straipsnio 2 dalį netaikomos byloms, pradėtoms remiantis pastarojo reglamento 96 straipsnyje nurodytais ieškiniais ir pretenzijomis. Atsižvelgiant į šią išimtį, Reglamento Nr. 207/2009 95 straipsnio 1 dalyje numatyta Europos Sąjungos prekių ženklų teismų jurisdikcija nagrinėti jo 96 straipsnyje nurodytus ieškinius ir pretenzijas matyti iš tame pačiame reglamente nustatytų taisyklių, kurios yra *lex specialis*, palyginti su Reglamente Nr. 44/2001 numatytomis taisyklėmis (šiuo klausimu žr. 2014 m. birželio 5 d. Sprendimo *Coty Germany*, C-360/12, EU:C:2014:1318, 26 ir 27 punktus).

27 Be to, Reglamentu Nr. 44/2001 ir Reglamentu Nr. 207/2009 siekiama skirtingų tikslų. Reglamentu Nr. 44/2001, remiantis jo 12 ir 13 konstatuojamosiomis dalimis, jurisdikcijos pagal atsakovo gyvenamąją vietą nustatymo pagrindą siekiama papildyti kitu jurisdikcijos pagrindu, atsižvelgiant į glaudų ryšį tarp teismo ir bylos arba siekiant padėti tinkamai vykdyti teisingumą, arba, kiek tai susiję su draudimo, vartotojų ir darbo sutartimis, taip pat siekiama, kad silpnesnioji šalis būtų ginama pagal jurisdikcijos taisykles, kurios yra palankesnės tokios šalies interesams negu bendrosios taisyklės.

28 Savo ruožtu Reglamentu Nr. 207/2009, remiantis jo 15–17 konstatuojamosiomis dalimis, siekiama sustiprinti Europos Sąjungos prekių ženklų apsaugą, išvengti vienas kitam prieštaraujančių teismų sprendimų ir pasiekti, kad dėl Europos Sąjungos prekių ženklų teismų sprendimų, kurie daro poveikį ir galioja visoje Sąjungoje, nebūtų pakenkta vienodam Europos Sąjungos prekių ženklų pobūdžiui.

29 Be to, siekiant nustatyti aplinkybes, kurios apibūdina sąvoką „yra įsisteigęs [įmonės padalinys]“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalį, pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, nurodytą šio sprendimo 22 punkte, reikia atsižvelgti ne tik į šioje nuostatoje vartojamas sąvokas, bet ir į jos kontekstą ir tikslus.

30 Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalies formuluotėje konkrečiai nenurodyta, kaip sąvoka „yra įsisteigęs [įmonės padalinys]“ turi būti suprantama pagal šią nuostatą. Vis dėlto iš jos matyti, kad atsakovas, kuris neturi gyvenamosios vietos Sąjungoje, gali joje turėti vieną ar daugiau įmonės padalinių, o tai *a priori* leidžia manyti, kad pastaruoju atveju galima kreiptis į įvairių valstybių narių, kurių teritorijoje įsteigti šie padaliniai, teismus.

31 Kalbant apie Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio kontekstą, pažymėtina, kad ši nuostata garantuoja jurisdikciją Sąjungoje dėl visų ginčų, susijusių su teises pažeidžiančiais veiksmais ir Europos Sąjungos prekių ženklo galiojimu. Šio straipsnio, kuriame numatyti keli tarptautinės jurisdikcijos pagrindai, 1–4 punktuose išvardyti kriterijai, leidžiantys nustatyti valstybę narę, kurios teismai turi jurisdikciją pagal šio reglamento 98 straipsnio 1 dalies a punktą, siekiant užtikrinti veiksmingą Europos Sąjungos prekių ženklų apsaugą visoje jos teritorijoje.

32 Pagal Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalį jurisdikciją turi valstybės narės, kurioje gyvena ieškovas, teismai arba, jeigu jis negyvena nė vienoje valstybėje narėje, tos valstybės, kurioje jis įsisteigęs, teismai. Tik tuomet, kai atsakovas neturi gyvenamosios vietos Sąjungos valstybės narės teritorijoje ir nėra joje įsisteigęs, šio straipsnio 2 ir 3 dalyse atitinkamai subsidiariai numatoma atsakovo gyvenamosios vietos teismų arba valstybės, kurioje jis yra įsisteigęs, jurisdikcija ir – taip pat tik subsidiariai – valstybės narės, kurioje yra EUIPO būstinė, teismų jurisdikcija.

33 Minėto straipsnio 5 dalyje taip pat nustatoma valstybės narės, kurioje įvyko ar grėsė įvykti teisių pažeidimas, teismų jurisdikcija – šiuo atveju toks teismas, kaip matyti iš Reglamento Nr. 207/2009 98 straipsnio, turi ribotą jurisdikciją savo valstybės narės teritorijoje.

34 Kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 80 punkte, Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalis, pagal kurią jurisdikcija priklauso valstybės narės, kurioje yra įmonės, neturinčios buveinės Sąjungoje, padalinys, teismams, nėra principo, pagal kurį jurisdikcija priklauso atsakovo gyvenamosios vietos teismams, išplaukiančio iš Reglamento Nr. 44/2001 2 straipsnio 1 dalies, siejamos su šio reglamento 11 konstatuojamąja dalimi, išimtis, o labiau yra šio principo išraiška, patvirtinanti platų šios sąvokos aiškinimą.

35 Iš tiesų ši jurisdikcijos taisyklė sudaro bendrąjį principą, kuriuo išreiškiamas posakis *actor sequitur forum rei*, nes juo iš principo palengvinama atsakovo gynyba (šiuo klausimu žr. 2000 m. liepos 13 d. Sprendimo *Group Josi*, C-412/98, EU:C:2000:399, 35 punktą ir 2002 m. vasario 19 d. Sprendimo *Besix*, C-256/00, EU:C:2002:99, 52 punktą). Taigi, kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 82 punkte, taip yra tuomet, kai šalis priversta gintis valstybės narės, kurioje ji turi padalinį ir su kuria ji turi glaudžiausią ryšį, teismuose.

36 Be to, šis aiškinimas nepažeidžia Europos Sąjungos teisės aktų prekių ženklų srityje tikslų, nurodytų šio sprendimo 28 punkte, kadangi Europos Sąjungos prekių ženklų teismų, turinčių jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnį, sprendimai daro poveikį ir galioja visoje Sąjungoje.

37 Atsižvelgiant į tokį platų aiškinimą darytina išvada, jog turi būti pastebimi materialūs požymiai, leidžiantys lengvai atpažinti tokio padalinio, kaip jis suprantamas pagal Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalį, buvimą. Kaip pažymėjo generalinis advokatas savo išvados 52 punkte, tokiam buvimui pagrįsti reikalingas realus ir nuolatinis veiklos centras, iš kurio dalyvaujant darbuotojams ir naudojant materialinius išteklius būtų vykdoma komercinė veikla. Be to, šis padalinys privalo būti nuolatinio pobūdžio, lyg jis būtų patronuojančiosios organizacijos tęsinys (šiuo klausimu žr. 1978 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Somafer*, 33/78, EU:C:1978:205, 11 punktą; 1981 m. kovo 18 d. Sprendimo *Blanckaert & Willems*, 139/80, EU:C:1981:70, 12 punktą; 1987 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *SAR Schotte*, 218/86, EU:C:1987:536, 10 punktą ir 2012 m. liepos 19 d. Sprendimo *Mahamdia*, C-154/11, EU:C:2012:491, 48 punktą).

38 Šiuo klausimu nesvarbu, ar įmonės, kurios buveinė yra ne Sąjungos teritorijoje, padalinys, esantis valstybės narės teritorijoje, turi juridinio subjekto statusą, ar ne (šiuo klausimu žr. 2011 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Voogsgeerd*, C-384/10, EU:C:2011:842, 54 punktą). Taigi tretieji asmenys turi galėti pasikliauti padalinio, veikiančio lyg jis būtų patronuojančiosios organizacijos tęsinys, sudarytu išoriniu įspūdžiu (šiuo klausimu žr. 1987 m. gruodžio 9 d. Sprendimo *SAR Schotte*, 218/86, EU:C:1987:536, 15 punktą).

39 Aplinkybė, kad valstybėje narėje, į kurios teismus buvo kreiptasi, įsteigta bendrovė yra bendrovės, kurios buveinė yra ne Sąjungoje, žemesnės grandies dukterinė įmonė, o ne jos tiesioginė dukterinė įmonė, taip pat nesvarbi, nes šio sprendimo 37 punkte nurodytos sąlygos yra įvykdytos.

40 Be to, taikant Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalį iš esmės nesvarbu, ar taip nustatytas padalinys dalyvauja darant tariamą prekių ženklų pažeidimą, ar ne. Iš tiesų toks reikalavimas, kuris Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalyje nenumatytas, be kita ko, būtų nesuderinamas su šio sprendimo 34 punkte nurodyta būtinybe plačiai aiškinti „padalinio“ sąvoką.

41 Atsižvelgiant į šias aplinkybes, į pateiktą klausimą reikia atsakyti: Reglamento Nr. 207/2009 97 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, jog teisiškai savarankiška žemesnės grandies dukterinė bendrovė, kurią Sąjungos valstybėje narėje įsteigė patronuojančioji organizacija, kuri pati neturi buveinės Sąjungoje, pagal šią nuostatą laikytina šios patronuojančiosios organizacijos „padaliniu“, kadangi ši dukterinė bendrovė yra operacijų centras ir valstybėje narėje, kurioje ji įkurta, turi realios ir nuolatinės formos veiklos centrą, iš kurio vykdo nuolatinio pobūdžio komercinę veiklą, lyg būtų minėtos patronuojančiosios organizacijos tęsinys.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

42 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (antroji kolegija) nusprendžia:

2009 m. vasario 26 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo 97 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad teisiškai savarankiška žemesnės grandies dukterinė bendrovė, kurią Sąjungos valstybėje narėje įsteigė patronuojančioji organizacija, kuri pati neturi buveinės Sąjungoje, pagal šią nuostatą laikytina šios patronuojančiosios organizacijos „padaliniu“, kadangi ši dukterinė bendrovė yra operacijų centras ir valstybėje narėje, kurioje ji įkurta, turi realios ir nuolatinės formos veiklos centrą, iš kurio vykdo nuolatinę komercinę veiklą, lyg būtų trečiosios valstybės patronuojančiosios organizacijos tęsinys.

Parašai.